COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.1.2018
COM(2018) 15 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU

în conformitate cu articolul 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului

1. CONTEXT

În temeiul articolului 395 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „Directiva TVA”), Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, poate autoriza orice stat membru să introducă măsuri speciale de derogare de la dispozițiile directivei respective, pentru a simplifica procedura de colectare a TVA sau pentru a preveni anumite forme de evaziune fiscală sau de fraudă. Întrucât această procedură prevede derogări de la principiile generale în materie de TVA, în conformitate cu hotărârile constante ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, aceste derogări trebuie să fie proporționate și să aibă un domeniu de aplicare limitat.

Prin scrisoarea înregistrată la Comisie la 18 septembrie 2017, Letonia a solicitat o autorizație de a aplica o măsură de derogare de la articolul 193 din Directiva TVA. În conformitate cu articolul 395 alineatul (2) din Directiva TVA, Comisia a informat celelalte state membre, prin scrisoarea din 27 octombrie 2017, cu privire la cererea înaintată de Letonia. Prin scrisoarea din 31 octombrie 2017, Comisia a informat Letonia că dispune de toate informațiile pe care le consideră necesare pentru evaluarea cererii.

Ca regulă generală, persoana răspunzătoare de plata TVA către autoritățile fiscale, în conformitate cu articolul 193 din Directiva TVA, este persoana impozabilă care furnizează bunurile. Scopul derogării solicitate de Letonia este cel de a transfera răspunderea în cauză asupra persoanei impozabile căreia i se furnizează bunurile (așa-numita procedură de taxare inversă), în cazul unor produse specifice, în special în ceea ce privește produsele electronice de larg consum și aparaturile electrocasnice. Scopul derogării solicitate este lupta împotriva fraudei.

2. TAXAREA INVERSĂ

Persoana care trebuie să plătească TVA în temeiul articolului 193 din Directiva TVA este persoana impozabilă care livrează bunurile sau prestează serviciile. Scopul procedurii de taxare inversă este de a transfera răspunderea în cauză asupra persoanei impozabile căreia i se furnizează bunurile.

Frauda cu firme „fantomă” are loc atunci când comercianții vând bunuri sau furnizează servicii, colectează TVA-ul de la clienți și apoi dispar fără a plăti însă TVA-ul colectat de la clienți către autoritățile fiscale. În cazurile cele mai agresive ale acestui gen de evaziune fiscală, prin intermediul unui sistem de tip „carusel” (care presupune comercializarea bunurilor sau a serviciilor între state membre), aceleași bunuri sau servicii sunt furnizate de mai multe ori fără plata TVA către autoritățile fiscale, în vreme ce clientul deduce TVA-ul pe care l-a plătit furnizorului său. S-a constat că, prin desemnarea persoanei căreia îi sunt furnizate bunurile sau serviciile drept persoana răspunzătoare pentru plata TVA în astfel de cazuri, procedura internă de taxare inversă elimină oportunitatea comiterii acestui tip de evaziune fiscală.

3. CEREREA

În temeiul articolului 395 din Directiva TVA, Letonia solicită Consiliului ca, pe baza unei propuneri a Comisiei, să autorizeze Letonia să aplice o măsură specială de

derogare de la articolul 193 din Directiva TVA în ceea ce privește aplicarea procedurii de taxare inversă în legătură cu furnizările interne de produse electronice de larg consum și aparaturi electrocasnice.

Având în vedere fraudele înregistrate, Letonia a introdus procedura de taxare inversă în sectorul telefoanelor mobile, în cel al dispozitivelor cu circuite integrate, în cel al tabletelor și în cel al laptopurilor. Potrivit Letoniei, consecința a fost o reducere a fraudei în domeniul TVA în aceste sectoare, dar în același timp frauda s-a mutat spre furnizările de produse electronice de larg consum și aparaturi electrocasnice. Letonia afirmă că riscurile de fraudă sunt ridicate din cauza naturii bunurilor, care sunt în general mici și de mare valoare.

Frauda în cauză constă în faptul că persoane impozabile înregistrate în scopuri de TVA declară tranzacții fictive pentru care TVA-ul este datorat bugetului de stat. Apoi comercianții respectivi dispar fără a plăti TVA-ul datorat bugetului de stat.

Prin desemnarea persoanei căreia îi sunt furnizate bunurile sau serviciile drept persoana răspunzătoare pentru plata TVA, Letonia ar dori să combată fraudele descrise mai sus, înregistrate în sectorul produselor electronice de larg consum și aparaturilor electrocasnice. Cererea sugerează, iar acest lucru este confirmat de o scrisoare trimisă Comisiei la 12 octombrie 2017, că Letonia ar dori să aplice procedura de taxare inversă furnizărilor de astfel de bunuri începând cu data de 1 ianuarie 2018.

4. OPINIA COMISIEI

Când Comisia primește cereri în conformitate cu articolul 395, acestea sunt analizate pentru a se asigura că sunt îndeplinite condițiile de bază pentru aprobarea lor, și anume pentru a se stabili dacă măsura specifică propusă simplifică procedurile pentru persoanele impozabile și/sau administrația fiscală sau dacă propunerea previne anumite tipuri de evaziune fiscală sau de fraudă. În acest context, Comisia a adoptat întotdeauna o abordare prudentă, restrictivă, pentru a se asigura că derogările nu subminează funcționarea sistemului general al TVA, că ele au un domeniu de aplicare limitat și că sunt necesare și proporționate.

Orice derogare de la sistemul de plată fracționată nu poate fi, prin urmare, mai mult decât o soluție de ultimă instanță și o măsură de urgență și trebuie să ofere garanții în ceea ce privește necesitatea și caracterul excepțional al derogării acordate.

În acest context, ar trebui reamintit faptul că politica Comisiei a constat în a avea în vedere posibilitatea derogărilor în ceea ce privește procedura de taxare inversă numai dacă, în același timp, bunurile în cauză nu pot ajunge în etapa de consum final, un contribuabil nefiabil este înlocuit cu unul mai fiabil și nu există riscul unei fraude la nivelul comerțului cu amănuntul sau al altor state membre care nu utilizează procedura.

În primul rând, ar trebui să se țină seama de faptul că produsele în cauză pot fi destinate consumului privat, ceea ce implică riscul ca frauda să fie deplasată în avalul lanțului de aprovizionare, ceea ce o poate face și mai dificil de controlat. Transferul întregii responsabilități pentru plata TVA către partea finală a lanțului ar majora, prin urmare, riscurile. De asemenea, există riscul unei reorientări a fraudei către alte state membre sau către alte sectoare. Letonia declară, de pildă, că fraudele din sectorul în

cauză au apărut din cauza introducerii procedurii de taxare inversă în sectoarele învecinate, și anume în cel al telefoanelor mobile, în cel al dispozitivelor cu circuite integrate, în cel al tabletelor și în cel al laptopurilor.

Mai mult, o derogare nu este în niciun caz o soluție pe termen lung și nu înlocuiește măsurile de control adecvate din sectorul în cauză și asupra persoanelor impozabile. Deși a indicat, în cererea sa, că a instituit o serie cuprinzătoare de măsuri de control pentru combaterea evazioniștilor din domeniul TVA, Letonia nu a demonstrat de ce respectivele măsuri de control nu ar fi suficiente pentru combaterea fraudelor în sectorul produselor electronice de larg consum și aparaturilor electrocasnice. Mai mult, Letonia nu a indicat concret ce măsuri au fost sau vor fi luate pentru combaterea fraudelor în sectorul produselor electronice de larg consum și aparaturilor electrocasnice.

În sfârșit, Comisia a respins mai multe cereri de derogare pentru aplicarea procedurii de taxare inversă pe baza elementelor enumerate mai sus. În acest sens, se face trimitere la comunicările Comisiei referitoare la sectorul creșterii porcilor și industria preparatelor pentru hrana animalelor [COM(2013)148 din 19.3.2013 – ca răspuns la o cerere din partea Ungariei], la sectorul zahărului [COM(2014)229 din 22.4.2014 – ca răspuns la o cerere din partea Ungariei], la sectorul pietrelor prețioase [COM(2014) 623 din 10.10.2014 – cerere din partea Estoniei] și la sectorul cărnii [COM(2017) 24 final din 19.1.2017 – cerere din partea Slovaciei].

Având în vedere cele de mai sus, Comisia a ajuns la concluzia că o derogare care ar permite aplicarea procedurii de taxare inversă în sectorul produselor electronice de larg consum și aparaturilor electrocasnice ar putea avea impacturi negative asupra fraudei la nivelul comerțului cu amănuntul și asupra altor state membre. Prin urmare, această derogare nu este considerată o soluție adecvată pentru abordarea situației fraudelor din acest sector.

Ar trebui găsită o soluție la un nivel mai amplu, care să implice măsuri de control corespunzătoare. Comisia rămâne în continuare disponibilă să ofere Letoniei asistența necesară pentru a contracara problemele legate de fraudele în domeniul TVA.

5. CONCLUZIE

Pe baza elementelor expuse mai sus, Comisia se opune cererii prezentate de Letonia.